

Vastaus 15.6.2023 tehtyyn valtuustoaloitteeseen

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 130
142/15.00.04/2023

Valmistelija

elinkeinopäälikkö Tuula Kokkonen, 040 678 5415, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus antaa maakuntavaltuustolle Seija Puputin ym. aloitteen johdosta seuraavan sisältöisen vastauksen ja esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee asian tiedoksi ja toteaa sen loppuunkäsittelyksi:

Etelä-Savon Maakuntastrategia 2030 linjaa maakunnan kehittämisen kärjet ja niille asetetut pitkän aikajänteen tavoitteet vuoteen 2030. Sen mukaan alueen kilpailukyky, elinvoima ja myönteinen imago pohjautuvat kestävään elinkeinotoimintaan, osaamiseen sekä asukkaiden hyvinvointiin ja hyvään elinympäristöön. Strategiansa mukaisesti Etelä-Savo on vuonna 2030 vetovoimainen elinkeinoelämän, asumisen ja vapaa-ajan maakunta. Se tarjoaa kilpailukykyisen toimintaympäristön yrityksille sekä viihtyisän ja turvallisen elinympäristön, toimeentulon ja sujuvan arjen asukkailleen.

Etelä-Savon menestyksen elinehto ja avaintekijä on alueen yritysten kyky uudistua – tunnistaa ja hyödyntää muuttuvan toimintaympäristön uudet mahdollisuudet. Maakuntastrategian linjauksia on täydennetty maakuntaohjelman 2022–2025 sekä Älykkään erikoistumisen 2022–2027 kirjauksilla elinkeinojen uudistumisesta ja TKI-toiminnasta.

Viimeisimpänä on valmistunut Etelä-Savon maakunnallinen TKI-tiekartta, joka laadittiin laaja-alaisessa yhteistyössä yritysten, oppi- ja tutkimuslaitosten, elinkeinoelämän järjestöjen sekä julkisten kehittämisorganisaatioiden kanssa kevään 2023 aikana. Tiekartta hyväksyttiin maakuntahallituksessa 21.8.2023 (Dynasty tietopalvelu : Etelä-Savon maakuntaliitto (oncloudos.com).

Valmistelutyöpajoissa ja taustahaastatteluissa koottiin taustatietoja maakunnan TKI-toiminnan nykytilasta. Analyysin löydöksissä on selkeitä yhtäläisyyksiä Elinvoimanbarometrin 2023 tuloksiin. Tärkeimmät kehittämisen pullonkaulat on nostettu ratkaistavaksi TKI-tiekartan toimenpiteissä.

Vaikka TKI-tiekartan toimenpiteiden ensisijaisena tavoitteena on nimenomaan maakunnan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kunnianhimoisen tason nosto, pätevät toimenpiteet vahvan yrityspainotuksensa vuoksi laajemminkin Etelä-Savon elinvoiman edistämiseksi. Erityisesti seuraavat kaksi tavoitetta ratkaisuehdotuksineen kohdentuu valtuustoaloitteessa esitettyihin taustatietoihin ja -suositukseen:

1. Pelitaktiikka yritysvetoiseksi ja laajemmille hartioille

Yrittäjyyttä tukeva toimintaympäristö ja yhteisö, jossa yritykset ohjaavat vahvemmin maakunnan TKI-toimintaa.

- Maakunnan ”TKI-iskuryhmä” ja pyöreä pöytä

- Maakunnallisen startup- ja opiskelijayrittäjyyden vahvistaminen sitä tukevien palveluiden, fyysisten tilojen ja yhteisön tuen avulla.

2. TKI-toiminta ja ”hyökkäyspeli” vahvistuu eteläsavolaisissa yrityksissä

Kehityshaluisten ja -kykyisten yritysten verkosto ja niiden tarpeisiin nopeampi vastaaminen, mikä näkyy myös yritysten T&K-panostusten kasvussa.

- Vahvempi yhteinen palvelunohjaus maakunnassa.
- TKI-palvelutarjotin, jolla palvelut ja rahoitus helposti lähestyttäväksi.
- Vahvempi alueen elinkeinopalvelujen "jalkatyö" ja resurssien kohdistaminen kehityshaluisten yritysten ja tarpeiden tunnistamiseksi ja tukemiseksi ja uusien investointien houkuttelemiseksi maakunnan ulkopuolelta.

Maakuntahallitus on perustanut 18.9.2023 TKI-ydinryhmän koordinoimaan tiekartan toimeenpanoa. TKI-ydinryhmän toimintaa täydentää ja tukee ns. pyöreä pöytä, johon kutsutaan laajasti eri toimijoita. TKI-ydinryhmän ja sitä tukevan ns. pyöreän pöydän tehtäviin tullaan sisällyttämään valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden työstäminen.

Päätös

Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Seija Puputti ym. jätti maakuntavaltuuston 15.6.2023 kokouksessa aloitteen, johon maakuntaliiton virasto on valmistellut esityksen vastaukseksi.

"Valtuustoaloite työryhmän perustamiseksi Etelä-Savon Maakunnan elinvoimaisuuden parantamiseksi

Valtuustoaloitteen taustaa:

Yrittäjien Elinvoimabarometri 2023 julkaistiin Lahdessa 24.5.2023, jossa oli kartoitettu yrittäjien ja yritysten arvioinnit maakuntien elinvoimaisuudesta. Elinvoimabarometrin tulokset Etelä-Savon Maakunnan kohdalla olivat karut. Etelä-Savon maakunta sijoittui tutkimukseen sisältyneiden jokaisen kolmen pääteeman kohdalla viimeiseksi;

1. Maakunnan elinvoimasta Etelä- Savo ka 2.85
2. Verkostoitumisesta ka 3.03
3. Johtamisesta ja päätöksenteosta 2.32

Tutkimuskysymykset muodostuivat alla olevista teemoista;

- Maakunnan toimijoiden yhteinen näkemys sen elinvoimatekijöistä -
- Maakunnan toimijoiden kesken riittävästi keskustelua maakunnan elinvoimasta
- Maakunnan toimijoiden keskusteluilla ollut vaikutusta käytännön toimintaan
- Maakunnan saavutettavuus (lentoliikenne, tieverkko , rautatie, tietoverkot)
- Maakunnan kokonaispuoleensavetävyys
- Osaava työvoima, Matkailupalvelut, Liikuntapalvelut,) Kulttuuripalvelut, Koulutuspalvelut - Rakennettu ympäristö
- Verkostoituminen maakunnan muiden yritysten kanssa
- Verkostoitumistilaisuuksien olemassaolo ja niihin osallistuminen

Tutkimuksen pohjalta esitetyt toimenpidesuosituksukset elinvoiman parantamiseksi:

1. Maakuntien on syytä luoda strategia, tiekartta tulevaan, yhdessä yritysten ja sidosryhmien kanssa.
2. Pitää luoda johtamisrakenteettukemaan hyvää yhteistyötä ja sopia, kuka ottaa siitä johtajuutta ja valmisteluvastuuta.
3. Yrityspalvelut ovat yrittäjän lähipalvelu. Palvelut on turvattava läpi maakunnan, myös

yksin- ja pienyrittäjien verkostoille.

4. Verkostot yhdistävät yrittäjiä: Varmistetaan, että tilaisuuksia verkostoitua on tarjolla maakunnassa erilaisilla yrityksille ja yrittäjille.
5. Maakuntien kannattaa aloitteellisesti koota kuntiaan elinvoimahankkeisiin ja tukea niitä EU-rahoituksensaamiseksi.
6. Maakuntien kannattaa tehdä yhteistyötä Business Finlandin kanssa ja kertoa maakunnan yrityksille EU:n rahoitusmahdollisuuksista.
7. Yritysvaikutusten arviointi pitää ottaa järjestelmällisesti mukaan kaikkeen julkiseen päätöksentekoon.
8. Pitää rakentaa yhdessä positiivista maakuntakuvaa, joka houkuttelee yrityksiä sijoittumaan alueelle. (www.yrittajat.fi/elinvoimabarometri2023).

Toimenpidesuosituksien elinvoiman rakentamiseksi, antavat selkeään rakenteen Etelä-Savon maakunnan vetovoimaisuuden parantamiseksi, joten Liike Nyt maakuntavaltuustoryhmä esittää perustettavaksi työryhmää, joka ottaa vastuulleen toimenpidesuosituksien mukaisen työstämisen. Työryhmä tulee koostua sekä yrittäjistä, luottamushenkilöistä että viranhaltijoista. Työryhmään tulee sisällyttää myös yhdistysten edustus, sillä yhdistyksillä on merkittävä asema elinvoimaisuuden kehittämisessä"